

Separatory- wprowadzanie obowiązku nieprzygotowane

Z wielu miejsc w kraju napływają informacje o braku możliwości oddania upoważnionej firmie zbierającej odpadu amalgamatu. Jak ustalił Zespół Roboczy KS NRL ds uproszczenia działalności leczniczej, nie ma przepisów zobowiązujących firmy znajdujące się w wykazie prowadzonym przez Urzędy Marszałkowskie do zawarcia w umowach z placówkami medycznymi ustaleń o odbiorze pełnego spektrum odpadów. Do tego, zauważono trudności w pozyskaniu w ogóle informacji o wykazie tych firm. Mamy więc obraz sytuacji, w której utylizacja zawartości osadników separatorów obarczona jest sporą opłatą, a samodzielne opróżnienie separatora i oddanie odpadu - niepewne. Na sprawę zwróciło już w marcu br Stanowisko KS NRL, przesłane wówczas obu ministerstwom: zdrowia i klimatu.

Jeśli dopisać do tego uwagę o tym, że tylko część sprzedawców separatorów gwarantuje ich serwis, to w obliczu postanowienia Rozporządzenia UE ws rtęci:

"art.10 ust.4 [..]

b) od dnia 1 stycznia 2021 r. wszystkie separatory amalgamatu będące w użyciu zapewniały zatrzymywanie cząstek amalgamatu na poziomie określonym w lit. a). Separatory amalgamatu muszą być konserwowane zgodnie z instrukcjami producenta, aby zapewnić najwyższy wykonalny poziom zatrzymania amalgamatu."

jawi się nam stan, w którym ostatnią rzeczą, jaka odpowiadałaby standardom państwa prawa jest wprowadzanie sankcji za nieprzestrzeganie przepisów.

W tej sprawie i w tym duchu powstały dwa wystąpienia Naczelnej Rady Lekarskiej.

[Bałagan z danymi dot. zużycia rtęci w STM](#)

- **Pismo do posłów senackich i sejmowych komisji: zdrowia i środowiska**
Sz. P. Urszula Paślawska
Przewodnicząca Sejmowej Komisji Środowiska, Zasób Naturalnych i Leśnictwa
Sejmowa Komisja Środowiska, Zasób Naturalnych i Leśnictwa

- **Sz. P. Zdzisław Pupa**
Przewodniczący Senackiej Komisji Środowiska
Senacka Komisja Środowiska

- **Sz. P. Beata Małecka-Libera**
Przewodnicząca Senackiej Komisji Zdrowia

Senacka Komisja Zdrowia

Sz. P. Tomasz Latos
Przewodniczący Sejmowej Komisji Zdrowia
Sejmowa Komisja Zdrowia

Warszawa 16 września 2021r.

Szanowna Pani Przewodnicząca, Szanowny Panie Przewodniczący

Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci oraz uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1102/2008 (Dz. Urz. UE L 137 z 24.05.2017 str.1) dalej: rozporządzenie w sprawie rtęci, nałożono na gabinety stomatologiczne szereg nowych obowiązków polegających na:

1. ograniczeniu stosowanego od dawna amalgamatu;
2. wyposażeniu gabinetów stomatologicznych w separatory amalgamatu i ich okresowej konserwacji;
3. zapewnieniu odbioru odpadów amalgamatu przez upoważnione firmy zbierające odpady.

Korespondencja Naczelnej Rady Lekarskiej z Ministerstwami: Zdrowia i Ochrony Środowiska (obecnie Klimatu i Środowiska) ma w tej sprawie wystarczająco długą historię. Począwszy od 2019 r. zwracamy uwagę na np. błędne dane o zużyciu amalgamatu dentystycznego w Polsce, wielkości emisji rtęci do środowiska w wyniku działalności leczniczej stomatologów, jak też o ilości wytwarzanego odpadu amalgamatowego.

Ostatnio, Stanowiskiem Komisji Stomatologicznej NRL z dnia 9 marca 2021 r. oraz pismem z dnia 8 września 2021 r. (oba dokumenty w załączeniu) skierowanymi do obu Ministrów zwróciliśmy uwagę na brak warunków do wdrażania zasad odpowiedzialności gabinetów stomatologicznych za prowadzone w ramach omawianej polityki działania. Czy celowe i sprawiedliwe jest nakładanie sankcji za nieprzestrzeganie przepisów rozporządzenia w sytuacji gdy:

- znaczna część sprzedawców separatorów nie oferuje serwisu tych urządzeń,
- obowiązujące rozwiązania prawne nie obligują podmiotów zajmujących się zbiórką i utylizacją odpadów do odbioru od gabinetów stomatologicznych odpadów amalgamatu? W związku z tym, w niektórych częściach kraju pojawia się problem ze znalezieniem firmy, która gotowa jest te odpady odbierać.

Wskazywaliśmy też na konieczność zagwarantowania stałości cen za odbiór odpadów powstających w wyniku separacji amalgamatu. Tak skokowy wzrost liczby klientów zawsze bowiem stwarza ryzyko podniesienia cen.

Przypomnieć należy też, że dla placówek stomatologicznych wprowadzany obowiązek separacji amalgamatu jest **tylko jedną z wielu** ostatnio wprowadzanych kosztownych polityk (jak choćby nowa regulacja płac w podmiotach leczniczych oraz koszty związane z wprowadzaniem Elektronicznej Dokumentacji Medycznej).

W związku w powyższym uprzejmie prosimy o zainteresowanie się wskazanymi problemami, gdyż dotychczasowe apele i stanowiska kierowane przez samorząd lekarski do Ministerstwa

Klimatu i Środowiska i Ministerstwa Zdrowia, nie przyniosły odpowiedzi, jak skutecznie umożliwić lekarzom denty stom wykonanie powyższych obowiązków.

Z

poważaniem,

Andrzej Cisto
Wiceprezes
Naczelnej Rady
Lekarskiej

- **Pismo do Ministra Klimatu**
KS.005.36 .2021 KS.KW-00029 .2021

Warszawa, 08.09.2021 r.

Pan
Michał Kurtyka
Minister Klimatu i Środowiska

Szanowny Panie Ministrze,

Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci oraz uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1102/2008 (Dz. Urz. UE L 137 z 24.05.2017, str. 1) - dalej: rozporządzenie w sprawie rtęci, na gabinety stomatologiczne nałożono szereg nowych obowiązków związanych z koniecznością ograniczenia stosowanego od dawna amalgamatu stomatologicznego. W szczególności od 1 lipca 2019 r. podmioty prowadzące gabinety stomatologiczne, w których jest on stosowany lub w których usuwane są wypełnienia amalgamatu stomatologicznego lub zęby zawierające takie wypełnienia, muszą zapewnić wyposażenie swoich gabinetów w separatory amalgamatu. Separatory te, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rtęci, muszą być konserwowane zgodnie z instrukcjami producenta aby zapewnić najwyższy wykonalny poziom zatrzymania amalgamatu. Ponadto na podstawie art. 10 ust. 6 rozporządzenia w sprawie rtęci lekarze dentyści mają zapewnić, aby ich odpadami amalgamatu, w tym również pozostałościami amalgamatu, jego cząstkami, wypełnieniami raz zębami, lub ich częściami, zanieczyszczonymi amalgamatem stomatologicznym, zajmował się i dokonywał ich zbiórki upoważniony do tego zakład lub przedsiębiorstwo specjalizujące się w gospodarowaniu odpadami.

Jeszcze zanim rozporządzenie w sprawie rtęci należało stosować, samorząd lekarski wielokrotnie informował władze publiczne o trudnościach z właściwym wykonaniem przewidzianych w nim obowiązków i braku możliwości wdrożenia tych przepisów wyłącznie siłami środowiska stomatologicznego. O trudnościach tych informowano zarówno Ministra Zdrowia, jak i Ministra Klimatu i Środowiska odpowiedzialnego za opracowanie dokumentu - krajowego planu pn.: *„Możliwości ograniczenia wykorzystania amalgamatu stomatologicznego w Polsce - sytuacja i działania krajowe wraz z tabelą działań”*, który do dnia dzisiejszego nadal nie został przyjęty przez Radę Ministrów. W trosce o środowisko naturalne i zdrowie społeczeństwa samorząd lekarski apelował o stworzenie lekarzom denty stom warunków umożliwiających właściwą realizację tych obowiązków i zgłaszał szereg różnych postulatów. Do chwili obecnej żaden z nich nie został zrealizowany. Nie otrzymaliśmy też ani od Ministra Klimatu i Środowiska, ani od Ministra Zdrowia informacji w jaki sposób zostanie rozwiązany np. problem braku możliwości zapewnienia właściwego serwisu separatorów amalgamatu, sygnalizowany w przekazanym przy piśmie Prezesa Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 9 marca 2021 r. znak: KS.005.11-2.2021 Stanowisku Komisji Stomatologicznej Naczelnej Rady Lekarskiej nr 1/VIII/2021 z dnia 8 marca br. Już dwukrotnie informowaliśmy o wynikach przeglądu ofert rynkowych dotyczących

separatorów. Część firm (głównie te, które sprzedają kosztowne rozwiązania) deklaruje zapewnienie serwisu. W większości przypadków jednak serwis nie jest gwarantowany. Tymczasem zamontowany, jako wyrób medyczny, separator winien podlegać okresowym przeglądom.

Obecnie do samorządu lekarskiego docierają kolejne niepokojące sygnały - tym razem o trudnościach z wykonaniem obowiązku wynikającego z art. 10 ust. 6 rozporządzenia w sprawie rtęci. Obowiązujące rozwiązania prawne nie obligują podmiotów zajmujących się transportem, zbiórką i utylizacją odpadów do odbioru od lekarzy dentystów prowadzących gabinety stomatologiczne odpadów amalgamatu dentystycznego. W związku z tym w niektórych miejscach w kraju pojawiają się już problemy ze znalezieniem firmy, która gotowa jest te odpady odbierać z gabinetów stomatologicznych. Realizację tego obowiązku dodatkowo utrudnia brak ogólnodostępnej bazy danych, z której można by łatwo i szybko uzyskać pełną i aktualną informację o firmach świadczących usługi w tym zakresie na danym terenie.

Do wspomnianego problemu właściwego serwisowania separatorów dochodzi więc brak jakiegokolwiek pewności możliwości zawarcia umowy o odbiór odseparowanego amalgamatu. To kolejna bardzo poważna okoliczność stawiająca pod znakiem zapytania wykonalność nałożonych na lekarzy dentystów obowiązków.

Przypomnieć należy również, że jednym z postulatów zgłoszonych w Stanowisku Komisji Stomatologicznej Naczelnej Rady Lekarskiej z 8 marca br. jest ustanowienie cen urzędowych na utylizację odpadów amalgamatowych lub stworzenia gwarancji rządowych na pokrycie różnicy pomiędzy aktualnymi cenami zawieranych umów na te usługi, a cenami z roku 2020.

W związku z powyższym, uprzejmie proszę o informację jakie działania o charakterze legislacyjnym i organizacyjnym zamierza podjąć Ministerstwo Klimatu i Środowiska jako właściwe w sprawach z zakresu gospodarki odpadami i odpowiedzialne za opracowanie krajowego planu dotyczącego środków, jakie będą wdrożone w naszym kraju w celu ograniczenia stosowania amalgamatu stomatologicznego, które umożliwią lekarzom dentystom właściwe wywiązanie się z obowiązków wynikających z art. 10 ust. 4 i 6 rozporządzenia w sprawie rtęci.

Z poważaniem

Andrzej Cisło

wiceprezes Naczelnej Rady Lekarskiej

Do wiadomości: Pan Adam Niedzielski Minister Zdrowia

